

Het belang van de omgeving voor duurzame verplaatsingen

dr. Veerle Van Holle

28-06-2016

Vorming Netwerk Duurzame Mobiliteit:
“Hoe kunnen gezondheidsclaims de transitie naar duurzame mobiliteit versterken?”

Overzicht van deze presentatie

Belang actieve verplaatsingen vanuit perspectief gzh

Link omgevingen en actieve verplaatsingen

- ouderen
- volwassenen
- adolescenten
- kinderen

Discussie: nood aan multidisciplinaire samenwerking

Het stimuleren van actieve verplaatsingen is nodig vanuit verschillende standpunten.

Wij benaderen dit vanuit de invalshoek van de preventieve gezondheid.

Om actieve verplaatsingen te stimuleren is er nood aan omgevingen die uitnodigen om zich actief te verplaatsen.

Sinds 2000 wordt de link omgeving- beweging vanuit de bewegingswetenschappen onderzocht.

Ons onderzoek is verbonden aan de:

Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen UGent

Vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde UGent

Faculteit LO en Kinesitherapie VUB

Vrije Universiteit Brussel

DE FYSIEKE OMGEVING:

macro

micro

Macro: WALKABILITY

**Diversiteit
landgebruik**

**Residentiële
dichtheid**

**Connectiviteit
straatnetwerk**

Ouderen en volwassenen

**Diversiteit
landgebruik**

**Residentiële
dichtheid**

Macro-omgevingen zijn moeilijk te veranderen.

**Diversiteit
landgebruik**

**Residentiële
dichtheid**

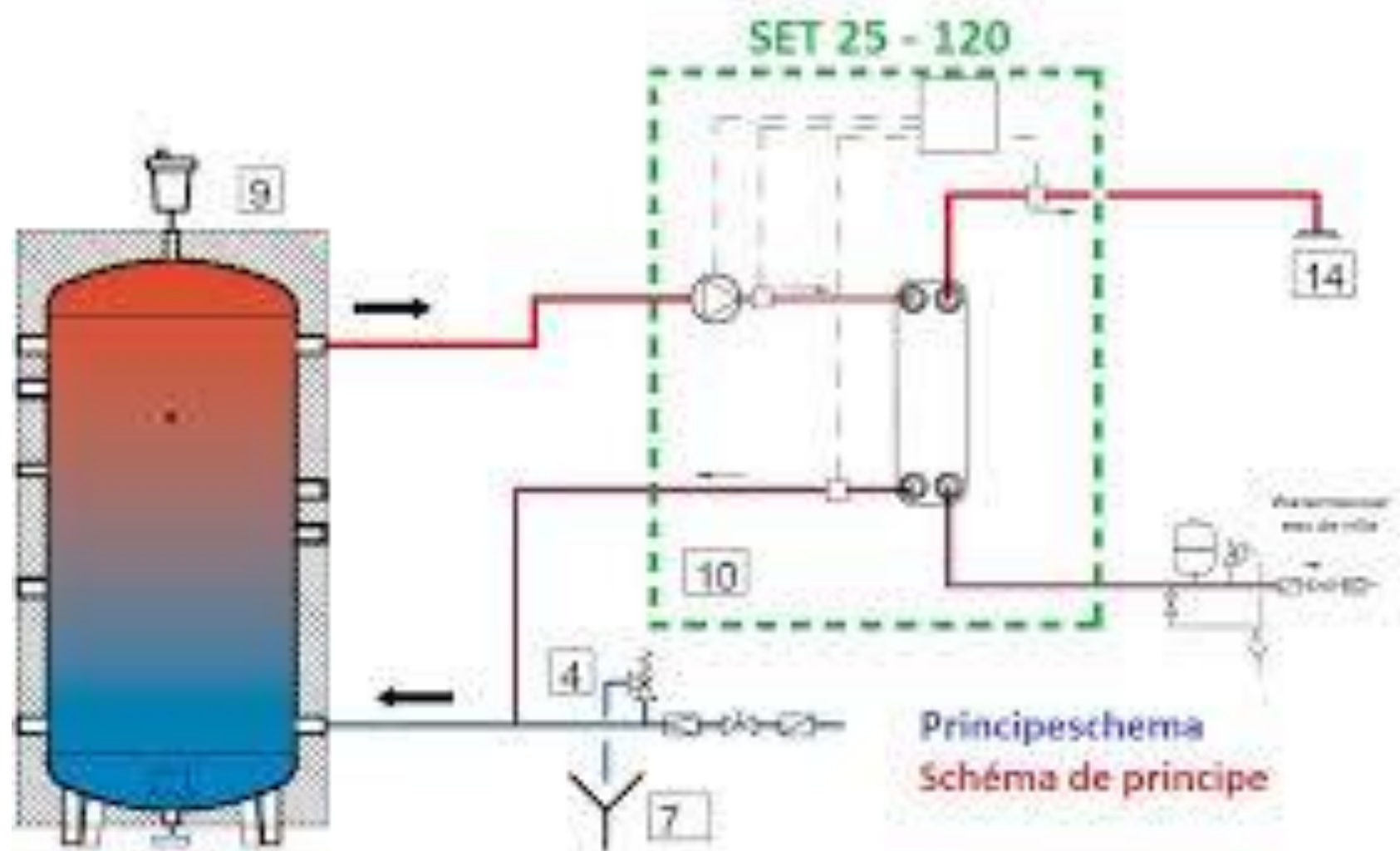

**Connectiviteit
straatnetwerk**

Micro-omgevingen zijn wel veranderbaar.

Overzicht van deze presentatie

Belang actieve verplaatsingen vanuit perspectief gzh

Link omgevingen en duurzame mobiliteit

- ouderen
- volwassenen
- adolescenten
- kinderen

Discussie: nood aan multidisciplinaire samenwerking

Oudere volwassnenen (65+)

Voetpaden moeten effen en obstakelvrij zijn.

“Als er garages zijn, zijn de voetpaden schuin aangelegd van de garage naar de goot. Wanneer het sneeuwt of ijzelt wordt dit zeer gevaarlijk, omdat je dan op een schuin voetpad wandelt. Ik ben al een paar keer uitgeschoven en dat zou niet gebeuren als de voetpaden recht lagen.” (man, 79 jaar)

Voetpaden moeten effen en obstakelvrij zijn.

“Hier kan je tenminste wandelen zonder te vallen of je enkel te verstuiken, dit is helemaal vlak. Bovendien is het voetpad afgescheiden door paaltjes. Als deze paaltjes er niet stonden, dan zouden de auto's op het voetpad geparkeerd staan.”

(vrouw, 65 jaar)

Voetpaden moeten effen en obstakelvrij zijn.

Een slecht onderhouden straat werd voornamelijk niet goed bevonden omwille van het afval op het voetpad.

Verkeersdrukte was ondergeschikt aan kwaliteit van het voetpad.

“De belangrijkste factor is de staat van het voetpad. De tweede factor is de aanwezigheid van obstakels (afval) op het voetpad. De derde factor is het verkeer in de straat.” (Man, 72 jaar)

**Voorkeur voor groen in de straat,
maar wandelcomfort mag niet verstoord
worden.**

Oudere voetgangers verkiezen om duidelijk afgescheiden van auto's en fietsers te wandelen.

“Dit zijn allemaal ‘wandelstraten’, dus als voetganger zou je voorrang moeten hebben. Maar de fietsers passeren zeer snel langs je en jij moet opzij springen.”

Volwassenen

**Belangrijkste factor bij volwassenen was
afscheiding met verkeer (45-64 jarigen).**

Ook fietsers worden gehinderd door voetgangers.

“Dit is de minst uitnodigende straat om te fietsen omdat het fietspad oneffen is, er redelijk veel verkeer is en omdat er bomen op het voetpad staan. Ik denk dat voetgangers hierdoor op het voetpad zullen wandelen en zo de fietsers zullen storen.” (vrouw, 51 jaar)

Afscheiding tussen fiets- en voetpad mag niet als obstakel beschouwd worden.

Effenheid van het fietspad ook van belang (45-64 jarigen).

“Mijn minst uitnodigende straat is die met een slechte staat van het fietspad. Fietsen wordt moeilijker met ouder te worden, dus stabiliteit en evenwicht wordt belangrijker. Een goed fietspad is daarom belangrijk.” (vrouw, 54 jaar)

Jongvolwassenen en adolescenten

Over het algemeen vinden we bij jongvolwassenen en adolescenten minder verbanden tussen omgeving en actief transport.

Jongvolwassenen verplaatsen zich actief omdat dit het makkelijkst is.

Jongvolwassenen focussen **niet** op: veiligheid,
ecologie of
gezondheid,

maar **wel** op: korte reistijd,
sociale aspecten,
lage kosten,
flexibiliteit en
onafhankelijkheid.

Nood aan voldoende en veilige fietsenstallingen op bestemmingen die populair zijn bij jongvolwassenen.

Het Velo-systeem speelt hier perfect op in.

Van januari tot juni 2014: 1.805.492 ritten

Gemiddelde duur velo-rit: 12 minuten

Fietsstations liggen op maximum 400m van elkaar.

Continu aan- en afvoer van fietsen naar fietsstations.

32 miljoen euro door Stad + partnerships

Kinderen

Bij Vlaamse kinderen in lage-inkomensbuurten is betere bereikbaarheid gelinkt aan meer verplaatsingen te voet, maar minder bewegen in de vrije tijd.

**Hoog
walkable**

11 min./dag verplaatsingen te voet
16 min./dag bewegen in vrije tijd

**Laag walkable (doodlopende
straat)**

4 min./dag verplaatsingen te voet
25 min./dag bewegen in vrije tijd

Tijdens fietstochten met ouders en kinderen bleek verkeersveiligheid essentieel voor de ouders.

“Hier is het fietspad gemakkelijk, mooi en goed afgescheiden van de rijweg. Dus het is redelijk veilig om hier te fietsen met kinderen. Het is een redelijk nieuw fietspad en het is heel gemakkelijk te gebruiken. We gebruiken het zelfs meerdere keren per dag.” (Moeder van meisje, 38 jaar)

Wat gaf een kind hier aan als hinderlijk om te fietsen?

“Drop-off spots” bleken effectief om actief transport naar school te stimuleren.

Een “drop-off spot” is een plaats op wandelafstand van school waar kinderen kunnen afgezet worden door de ouders en van waar ze begeleid naar school wandelen.

Goede oplossing voor kinderen die te ver van school wonen.

Pilootstudie duidde op een stijging van een gemiddelde van 1 naar 3 verplaatsingen/week te voet naar en van school.

Begeleiding door volwassene noodzakelijk (vnl. bij 6- tot 9-jarigen).

Over algemeen positief onthaald, maar bedenkingen door leerkrachten.

Link omgeving- actieve verplaatsingen

3 essentiële punten:

Link omgeving- actieve verplaatsingen

3 essentiële punten:

Wandel- en fietsvoorzieningen moeten effen, obstakelvrij en duidelijk afgescheiden van andere weggebruikers zijn.

Een actieve verplaatsing moet de gemakkelijkste optie zijn.

Verkeersveiligheid is essentieel voor actief transport bij kinderen, maar ook van belang bij andere leeftijdsgroepen.

Multidisciplinaire samenwerking om noden van wandelaars en fietsers in rekening te brengen.

Wandel- en fietsvoorzieningen moeten effen, obstakelvrij en duidelijk afgescheiden van andere weggebruikers zijn.

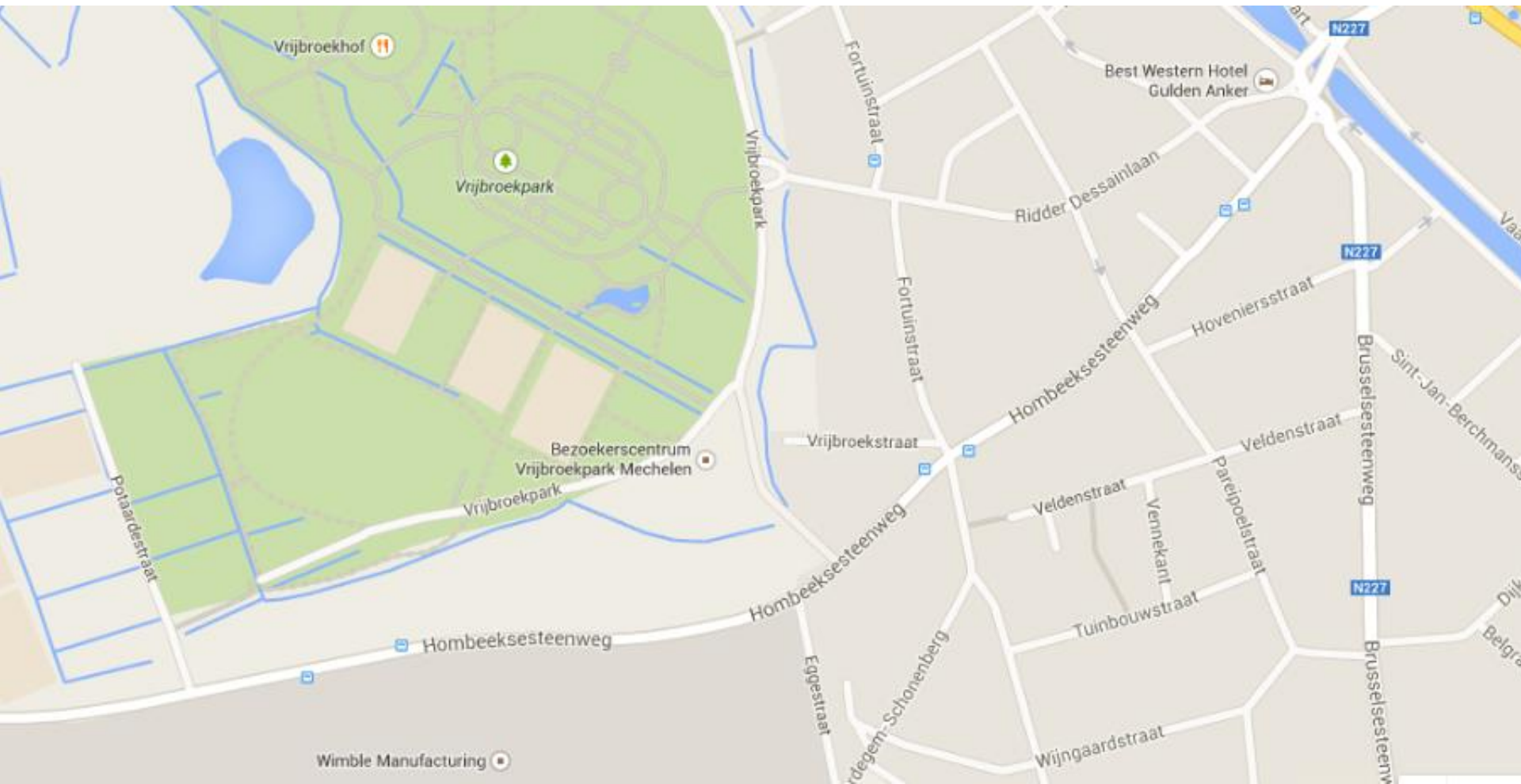
Een actieve verplaatsing moet de gemakkelijkste optie zijn.

Verkeersveiligheid is essentieel voor actief transport bij kinderen, maar ook van belang bij andere leeftijdsgroepen.

**Wie van jullie acht het
belangrijk om omgevingen in
te richten zodat ze uitnodigen
tot actieve verplaatsingen?**

Yes, we can!!!

Kostprijs: €521.000
Evaluatie?

“Bijna 170.000 handtekeningen tegen rekeningrijden”

Dank u voor uw aandacht!!!

Prof. Benedicte Deforche, Prof. Ilse De Bourdeaudhuij, Prof. Greet Cardon, Prof. Peter Clarys, Delfien Van Dyck, Veerle Van Holle, Lieze Mertens, Griet Van Wolleghem, Sara D'Haese, Dorien Simons, Hannah Verhoeven, Ariane Ghekiere, Femke De Meester...

Vrije Universiteit Brussel

jelle.vancauwenberg@ugent.be
veerle.vanholle@ugent.be

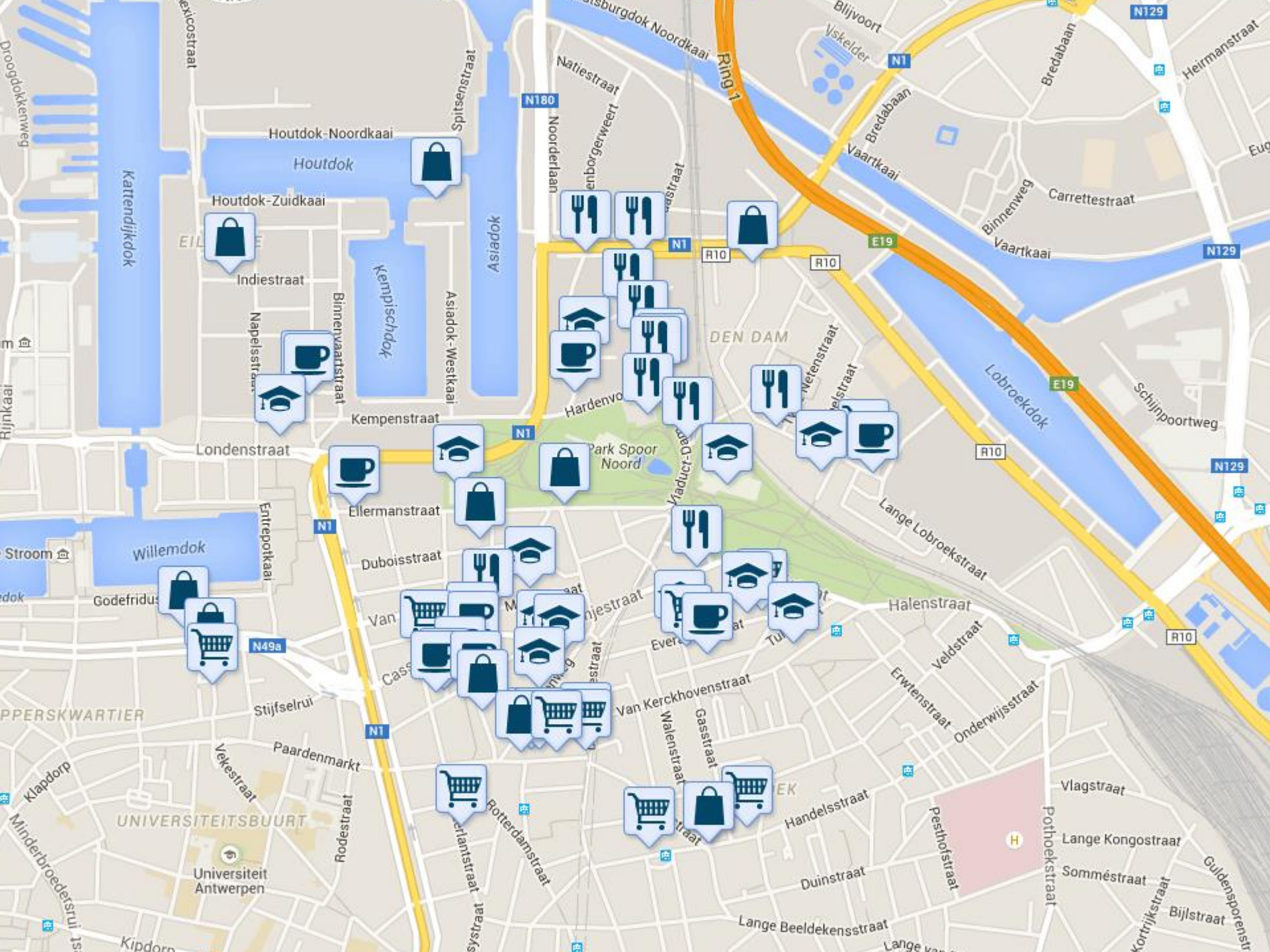
A map of the Park Spoor Noord area in Antwerp, Belgium. The map shows a green park area with a red location pin and the text 'Park Spoor Noord'. The map is overlaid with a semi-transparent white box containing large, bold, black text. The text reads 'WANDEL-VERGADERING' at the top and 'PARK SPOOR NOORD' at the bottom. The map shows various streets, including Viaduct-Dam, Lange Slachterijstraat, and Lange Lobreekstraat. There are also labels for 'AP Hogeschool - Campus Spoor Noord' and 'Moskee Imami-Buhari Camii'.

WANDEL- VERGADERING

PARK SPOOR NOORD

Wat denken jullie van de macro-omgeving / bereikbaarheid van bestemmingen?

Stimuleert deze actieve verplaatsingen?

De Oudepoort
Rijnkaai
Kattendijkdok

Spitsenstraat
Houtdok-Noordkaai
Houtdok
Houtdok-Zuidkaai

Natiestraat
Noorderlaan
enborgerweert
N180

Blijvoort
Vskelder
Bredabaan
Vaartkaai
N1

Bredabaan
Binnenweg
Carrettestraat
Vaartkaai
N129

Indiestraat
Napelstraat
Binnenvaartstraat

Kempischdok
Asiadok-Westkaai
Kempenstraat

Werenstraat
Jelstraat
DEN DAM

Lange Lobroekstraat
R10
E19

Schippoortweg
N129

Londenstraat
Ellermanstraat

Duboisstraat
Van
N1

Park Spoor Noord
Van Kerckhovenstraat
Walenstraat
N1

Halenstraat
Veldstraat
R10

N129

Stroom
Willemdok
Godefridus

Stijfselei
Paardenmarkt
Rodestraat
N1

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129

PPERSKWARTIER
Klapdorp
Minderbroederstui
Kipdorp

UNIVERSITEITSBUURT
Universiteit Antwerpen

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

Handelsstraat
Duinstraat
Lange Beeldekensstraat

Erwtenstraat
Onderwijsstraat
R10

N129